శ్రీ వేంకటేశ్వర శతకము

—గ్రంథకర్త—

హేజీబు వేంకటరావు

శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ ముద్రాక్షరశాల,

విజయనగరము.

ఆశీస్సు.

చిరంజీవి హేజీబు వేంకటరావను నీతఁడు పదునెనిమిదేండ్ల యాంధ్ర బ్రాహ్మణ బాలుఁడు. మొన్ననే 'యింటర్మీడియేట్' పరీక్షను కృతార్థుఁడై యున్నాఁడు. తీరిక గలుగు సమయమున నితర కార్యములఁ గాలము వెచ్చింపక నాంధ్ర మహా ప్రబంధములఁ జదువుచు, నాంధ్ర మహా కవీశ్వరుల సుమహితకవితా చాతుర్యము నభినందించుచు దత్పద్ధతి నెల్లని యవలంబించి, భాషా సేవయొనర్చి, ధన్యతఁగాంచఁ దలంచువాఁడు.

పిలిచినఁబలుకు మహిమగ్రి కలియుగమునఁ బ్రత్యక్ష దైవతముఁడై విఖ్యాతిఁగన్న శ్రీతిరుపతి వేంకటేశ్వరుని కృపతోఁ బాటుగా, కవిసత్తములయు, పండితోత్తములయు, కళాతత్త్వవిత్తములయు నాశీస్సులనొందఁగోరి, యితఁడిపుడు తన ప్రథమ కృతియగు వేంకటేశ్వర శతకమును జేయబూని, యాంధ్ర మహాశయుల దర్శన భాగ్యము నభిలషించుచున్నాఁడు. భగవదనుగ్రహమునఁ దాను మున్ముందు రచియింపఁబోవు మహా గ్రంథ సంపుటమునకీ చిన్నికృతి యిష్టదేవతా ప్రార్థన రూపమగు కృత్యాదిగా భావింపనగును. జగద్వాఙ్మయ పారస్య గ్రహణ పారీణులగు మహనీయులకీకృతి సర్వసామాన్యముగాఁ బొడకట్టవచ్చును గాని దీని రచించు సందర్భమున బాలకవి సదభిప్రాయము సన్మతింపఁదగినది.

నవకవితయవతరించున, యీదినములలో విద్యార్థుల నేకులు సాహిత్య సంపాదనమునందును, గవితాభ్యాసమునందును, శ్రీమునడంజాలక, 'దేహాన్నై' 'గురుప్రాన్నై', యను నాస్థకత్తకుం బాల్పడి, కళ్ళపేరను, కవిత్వము పేరను, చేతికివచ్చిన వ్రాతయును నోటికి వచ్చిన కూంతయును విసరుచున్న నీ బాలకవి ప్రాచ్యాచారము ననుసరించి సాంప్రదాయ సిద్ధముగాం గృషి చేయుచుండుట ప్రశంసింపం దగినవిషయము. ఈతని పరిశ్రమ యింకను వృద్ధినొంది ఫలవంతమై మహా గ్రంథరచనకుం గారణమగుంగాకయని మనసార నాశీర్వదింతును.

విజయనగరము
8=3=33

విశ్వనాథకవిరాజు.

వేంకటేశ్వర శతకమునందలి కొన్ని పద్యములను నేను జూచినాను. గ్రంథకర్త లేంత ప్రాయమువాడయ్యుం దత్కవిత్వము మాత్రము ప్రౌఢముగానున్నది. విద్యార్థి దశయందుండి యిట్టి యుత్కృష్టరచన చేయంగలుగుట మిక్కిలి వింతగా నాకుందోచినది. ఇందలి పద్యములు పొల్లుమాటలు లేక జిగిబిగి గలిగి రసవంతములై యొప్పుచున్నవి. ఈగ్రంథకర్త చిరంజీవియై కీర్తికరమగు కావ్యపటిమతో నుల్లసిల్లుంగాక!

విజయనగరము
8=3=33

భోగరాజు-నారాయణమూర్తి.

శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీ వేంకటేశ్వర శతకము.

శ్రీమహిళామనో జలజభృంగ! పతంగతురంగ! రాక్షస
స్తోమవిభంగ! సాంద్రనవతోయదకాంతివిభాంగ! రంగ! సు
త్రామముఖాఖిలామరవితాననతాంగ! కృపాంతరంగ! గో
త్రాధర సజ్జనావళిశుభాంగ! రమావర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. దాసజనావనోత్సుకత తానకమానసమందు నిత్యమా
వాసము సేయుచుండఁ గడుభక్తిని మామక భావమందునీ
దాసజనావళిన్ గలసి ధ్యానము సేసెద నీమహత్త్వముల్
దోసముఁబాయగా సలుపు తోయజలోచన! వేంకటేశ్వరా

చ. శ్రితజనపారిజాత! సురసేవితభవ్యపదాంబుజాత! యో
శతధృతితాత! రావణనిపాటనవాలికృకీటజాత! సం
తతకరుణాప్రపూత! దురితప్రకరాంబుదవాత! ధాత! శ
త్రుప్రతతివిజేత! భక్తవినుతుల్ సలుపం జేసెద వేంకటేశ్వరా.

ఉ. రాక్షసరాజగంధకరిరాడ్విపాటనపాటవైకహ
ర్యక్షు! విపక్షశిక్షు! సుకృతాంచితసన్మునిభక్తబృంద స
త్ర్యక్షు! రసాంబుభూత్రిదివదాసజనావనభవ్యదీక్షు! ప
ద్మాక్షు! గజేంద్రరక్షు! నను నెమ్మిలిఁ బ్రోవుము వేంకటేశ్వరా

ఉ. ద్రౌపదిపై గజేంద్రుపయి ధ్రువుపయిన్ సురరాజసూనుపై
నా పురుహూతుపై దశముఖానుజుపైఁ బటికాతనూజుపైఁ
దాసపత్నిపై హరివితానముపై ధరణీతనూజుపైఁ
జూపినప్రేమ నాపయిని జూపుము; తిర్పతి వేంకటేశ్వరా.

ఉ. వారిజపత్రనేత్ర! నవవారిదమేచకకమ్రగాత్ర! సం
సారవిముక్తిసూత్ర! ఘనసాగరజాతవధూకళత్ర! పా
కారిప్రణామపాత్ర! దురితావళికాననవీతిహోత్ర! కా
మారివిరించిమిత్ర! కరుణాంబుధిఁ దేల్చుము వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీసతినీవునతురతిసింధువుఁ దేలుచునుండ, దేవ! సం
త్రాసవిముక్తిఁ జేయుమనునాదము కర్ణములన్ బడంగ, ల
క్ష్మీసతిని దేవిడిచని, సింధురరక్షణనక్రశిక్షణన్
జేసి, నిజాశ్రితావనవిశిష్టతఁ జూపవె వేంకటేశ్వరా.

ఉ. తావకభక్తవర్యులకుఁ దల్లివి తండ్రివి దాతవాప్తుఁడున్
నీవె సదాకృపాలుఁడవు, నీవె శరీరముఁ బ్రాణమాత్మయున్
నీవె ధనంబు సంపదయు నీవె భవాబ్ధిఁ దరింపనీవెగా
శ్రీవర! కర్ణధారుఁడవు సేవకకోటికి; వేంకటేశ్వరా

చ. అగణితహాయనంబులు శిలాకృతినుండి, యహల్యతాను పె
న్వగ భరియించియుండ రవివంశపయోధిరామరాజవై
జగమున నుద్భవించి సతిశాపవిముక్తినిఁ బాదధూళిచే
జగదభిరాము! చేయవె విశాలకృపామతి వేంకటేశ్వరా.

ఉ. అక్కజమయ్యెనీమహిమలాత్మఁ దలంచిన నెవ్వరేని ము
న్నక్కునసద్ధిఁగట్టుటయునోముటయున్ బగవానితమ్మునిన్
జక్కఁగనొక్కకోలను నిశాచరుఁజంపుట చేసినారలే
నిక్కముగానమోఘుఁడవునీవు రమావర! వేంకటేశ్వరా.

చ. అవనిజనించి కౌశికునియాగముఁగాచి నిశాచరావళిన్
జవమునద్రుంచి రాపయిని శంకరుచాపమువంచిపిమ్మటన్
అవనిజఁబెండ్లి గూడిప్రమదాంబుధిఁదేలి యయోధ్యకేఁగి కై
కవరమునన్వనంబులకుఁ గ్రక్కునఁ జేరవె వేంకటేశ్వరా.

చ. అవారహామున్ మునీశ్వరుల[illegible]ముభూములకేఁగివారికిన్
బ్రహరించి దీవనలవారిగఁ గాంచియొసంగ నొక్కనాఁ
డహితుని చేతఁ బంపబడినట్టి మృగంబును సీతకోరఁగా
రహినిజెలంగి పోఁగవె? కురంగముబట్టఁగ వేంకటేశ్వరా.

ఉ. హరిణముబట్టనీవుఁజన హా! యనుజాయను దీననాదమా
తెలనవినంగ, లక్ష్మణుని దెంపునఁబాపియొక ద్రుయుండగాఁ
గఱటివనీపకుండొకఁడు కాంతను భిక్షముగోరి యప్డైక
న్నొర్మఁగిసతిన్ హరింపఁడె కో! బుద్ధివిహీనత వేంకటేశ్వరా

ఉ. కాంతను బర్ణశాలనునొకర్తునువీడి సుమిత్రసూతిరా
న్స్వాంతమునందుఁ గుంది విపినంబులనెల్లఁ జరించినీవు శ్రీ
కాంతను గానలేక ప్లవఁగంబులమైత్రిగ్రహించి వాలి న
య్యంతకు పట్టణంబునకు నంపవె తిర్పతివేంకటేశ్వరా.

చ. ప్లవఁగసమూహముఁ గొనవె? లంకకు నేఁగవె? రాక్షసాధిపున్
బవరమునందుఁ గూల్పవె? నివాళి సురావళి చేయఁ బొందవే?
యవనిజశీలమున్ బ్రికటమానటు సేయవె యగ్నిహోత్రుచే?
యువతిని జెట్టపట్టవె? యయోధ్యకు నేఁగవె? వేంకటేశ్వరా.

ఉ. అంగదజాంబవద్దినకరాత్మజ మారుతిముఖ్యవానరుల్
జెంగట నిల్చి కొల్వఁగ వసిష్ఠభృగుప్రముఖుల్ మునీశ్వరుల్
పొంగి కరంబు, దీవనలఁ బొల్పఁగ నీయఁగ నీవు నప్పుడు
త్తుంగమణీమయాసనముఁ దోరఁపు వేడుకతోడ నెక్కి రా
జ్యాంగనఁ జెట్టపట్టవె? కృపాకర! తిర్పతి వేంకటేశ్వరా.

చ. ఎవరిని గొల్తు నే నెవరి నెంచెద నెవ్వరిఁ బూజసేతు నే
నెవరిని బిల్చెదన్ దలఁతు నెవ్వరి నెప్పుడు మామకాత్మలో
నెవరిని రక్షకుండనుచు నెంచెద లేరు మఱెవ్వరున్ రమా
ధవ! గతి నీవె తక్క సతతంబును బ్రోవఁగ వేంకటేశ్వరా.

ఉ. ఎన్ని భవంబులెత్తితి నికెన్ని భవంబుల నెత్తువాఁడనో!
పన్నగవైరివాహ! నను భవ్యకృపామతిఁ జూచి జన్మమిం
కెన్నఁడు నెత్తకుండఁగఁ బరేశ! త్వదీయపురంబున న్భవ
త్సన్నిధి నుంచుమయ్య; పరిచర్యలు సేసెద వేంకటేశ్వరా.

ఉ. నిన్నె మదిన్ స్మరించెదను, నీకె నుతుల్ గడుఁ జేసెదన్ సదా
నిన్నె కరంబున మ్మ్రొక్కెదను; నీకయి నేను పరీక్ష సేసెదన్
నిన్నె సతంబు నాథునిగ నేతగఁ దల్చెద మన్మనంబునన్
గ్రన్నన నన్ను సత్కృపను గావుము తిర్పతి వేంకటేశ్వరా.

చ. అగణిత దేవతాతతికి నారయ నీవెకదా! రమాసతీ
శ! గతి; తలంప నీవెకద సర్వచరాచరసృష్టికర్తవో
జగదభిరామ నీవెకద సంతతమన్నిటఁ నిల్చియుండు; నీ
దగుమహిమంబునెన్నవశమా! మము బ్రోవ్ట వేంకటేశ్వరా

చ. అతులితరత్నసంయుతము లై వెలుఁగొందెడు కుండలద్వయిన్
తతజలజాతపత్త్రముల ధర్మము నన్ రచియించు నేత్త్రముల్
పతితమహాఘవహ్ని నవవారిద, మేచకకమ్రగాత్త్రమున్
సతతము భక్తి యుక్తి మదిసన్నుతిఁ జేసెద వేంకటేశ్వరా.

ఉ. బిదలసాదుఁ సృపుల వెంగలుఁ మునులన్ గృహస్థులన్
సాదరదృష్టితో సతతమారయుచుందువు; నీకుఁ జూడఁగా
భేదము లేదు కించుకయు; విశ్వములో పలనెల్ల వారికా
మోదమునీవు గూర్చెదవు; భూరికృపాకర! వేంకటేశ్వరా.

చ. హరి! భవదీయనామములనాత్మఁ దలంచుచు భక్తితోడ భూ
సురజనపూజనంబును సొంపుఁదలిర్పఁగఁ జేయుచుండి స
త్పురుషులఁ గూడి నీదుపదతోయజయుగ్మము బూజసేయు నా
నరు లెమహాత్ములీభువి జనార్దన! తిర్పతి వేంకటేశ్వరా.

ఉ. సప్తనగావరోహణము సల్పి దండివి నిన్ను జేరి సం
తృప్తియొకానిలేదు శ్రమయించుకనైన దేమి చిత్రమా!
లిప్తగఁదోఁచు నామమవలీలగ లీలగదర్శనంబు సం
ప్రాప్తమగున్ భవన్మహిమ పాగఁదయింతయు వేంకటేశ్వరా

చ. జయజయ! శ్రీరమాహృదయ సారసనిత్యనివాసపద్మదా!
జయజయ! నారదాదిమునిసన్నుతపాదసరోరుహద్వయా!
జయజయ! సాధువత్సల! విశాలకృపాకర! పక్షిరాడ్ధ్వజా!
జయజయ! దుష్టశిక్షక! గజప్రియదప్రద! వేంకటేశ్వరా.

చ. అగణితహాయనంబులుపయస్సులనిల్చి తదేకదృష్టితోఁ
బగలును రేయినాక యనిహారితనిశ్చలయోగనిష్ఠులై
నగడెడి తాపసోత్తములునెట్టనఁదఁగరానిముక్తి నీ
దగుకృపకల్మిముస్ శబరియందదె? తిర్పతి వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీలనవారిగానొసఁగు శ్రీసతినీసతి; నిత్యముస్ గడుస్
లీలజగంబుసృష్టియొనరించెడి ధాతసుతుండు నీకు;నీ
యాలయమాపయోనిధి; శశాంకుఁడు బావ;మఱేకొఱంతలే
దేలశ్రితావళినిన్నమపనింతవిలంబము? వేంకటేశ్వరా.

చ. మునులనురాజులన్ ఘనులఁ బుణ్యచరిత్రులనిర్జరావళిన్
మనుచుటదేమిగొప్పపని? మాన్యచరిత్ర! రమాకళత్ర! న
న్నునుగడుబీదసాదలనమానకృపాంబుధిఁ దేల్చియుంచఁ బె
త్తనమగునీకుదేవ! నిజదాసజనావన! వేంకటేశ్వరా.

చ. మనమునన్ను నెంచెదను; మానకనీగురుమంత్రరాజమున్
దనివిమెసంగ బాడెదను; తావకరూపముగన్నులారఁ జేఁ
గని మదిమోదమున్నుమని కాయము హస్తమునస్థరించి ని
న్ననవరతంబుఁ గొల్చెద;దయాంబుధిఁ దేల్చుము వేంకటేశ్వరా

ఉ. హరి!మధుసూదనా!యనుచు హాటకచేల!యటంచుఁ గేశవా!
వరద!ముకుంద! శౌరి! యని, భక్తజనావన! పద్మనాభ! శ్రీ
వర!యని,చక్రపాణి!యని, భావమునన్ భవదీయనామముల్
నిరతము నేఁ బఠించెదను; నీరజలోచన! వేంకటేశ్వరా.

చ. హరి!భవదీయశక్తికిఁ గనన్యబలంబు సమానమానెయాం
చరసితినస్మదీయహృదయాంబున నీపదునాల్గులోకముల్
సరియగుశక్తి యెచ్చటను సామ్యముకైనను గానరాదు; నీ
యురుతరశక్తి నీకెఁదగునో కరుణాకర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. ప్రాణులసృష్టి చేయుదువు ప్రాణులలోన వసించియుందువా
ప్రాణులలీలఁ గాచెదవు; ప్రాణులనే పొలియింతు వంతటన్
బ్రాణులుగ్రమ్మఱన్ ధరణిఁ బ్రాక్తనకర్మజనించునట్లుగా
మానకసేవెచేతువు; రమాహృదయేశ్వర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. నలినముశ్రీరమానతికనారతమున్ దగునిక్కమైన, భూ
తలమునఁ బుష్పరాసులకుఁ దానుకడున్ గడుఁ బెద్దయైనఁ బ్రా
క్ష్మలినిసుధాకరోదయముగా ముకుళింపదే; యుజ్జ్ఞాన సం
కలనముగల్గుపూరుషుఁడు కల్మిని రోయఁడె? వేంకటేశ్వరా

చ. ఫలమురవంత లేదు ఘనభాగ్యులకున్ గడు మేలుగూర్ప స
త్ఫలమగుబీదసాదలకు దానము సేయ, నదెట్లనంగ భూ
వలయమునందు వారిదము పండిన చేలకుఁ గీడుఁ దెచ్చు; స
త్ఫలమిదు నిండియున్న వరిపైరునకున్ హరి! వేంకటేశ్వరా

వేంకటేశ్వర శతకము.

చ. గురుతరశక్తిగల్గు ఘనకుంజరమొక్కటితొల్లి దప్పిచే
సరసునఁ జేరి తానలఘుసత్త్వము తోఁ జరియింప నక్రమా
కరికరమున్ముఖాగ్రమున గట్టిగఁ బట్టగ మొఱ్ఱవెట్టదే
ద్విరదము? స్థానశక్తి గణుతింపఁదరంబొకో! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. క్రౌంచములున్మరాళనికరంబునొ కేకొలనన్వసించుఁగా
కంచలమించుమేల్నడలయందము నొందునె? క్రౌంచజాలముల్
కించగువాఁడు సద్గుణగరిష్ఠునిఁ జోడమెలంగుగాక; యొ
క్కించుకఁ దత్ప్రవర్తన వరించునె? తిర్పతి వేంకటేశ్వరా

ఉ. బల్లిదుఁడౌ వృకోదరుఁడు వైభవమేదియుఁ డంగియుండియున్
బల్లెవసించు సజ్జనుల భక్షణసేయుచు విక్రమించునా
క్షుల్లకునిన్వధింపఁడె? యశోధనుఁడౌ బలధైర్యశాలి తా
నుల్లమునన్ సహించునె? పరోద్ధతి; తిర్పతి వేంకటేశ్వరా.

చ. ఒకరుఁడు విద్యచేధనమునొందిన వేరొకరుండుగూడ వి
ద్యకొఱకు యత్నమెంతయునుదా నొనరింపగవచ్చుఁగాని ల
క్ష్మికిఁ గృప లేనిచో నతఁడు నేసెడిదేమి? పొలంబుదున్నుక
ర్షకుఁడు సువృష్టి లేనియెడ సల్పెడిదెయ్యది? వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీమహిళామనఃకుముదశీతలధామ! హృతోగ్రపాతక
స్తోమ! లసద్యశోవిజితసోమ! శ్రితావనకామ! యుగ్రసం
గ్రామసురారిభీమ! సురరాణ్మునిసంస్తుతభవ్యనామ! శ్రీ
ధామ! కృపాబ్ధిసీమ! ననుధన్యునిజేయుము! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీరమణీమనోహర!విశేషశుభాకర! యాంశ్రితాళి మం
దార!జగద్విహార!కరుణాఘనన గర! భాసమానకే
యూరమణీంద్రహార!సమరోరుధరాధర!శంబరారిశృం
గార! సురారిగర్వహర! కాంతివిభాకర! వేంక టేశ్వరా.

ఉ. శ్రీమహిళాస్యపుల్లసరసీరుహామిత్ర! విరించిశర్వ సు
త్రామముఖాఖిలామరకదంబనతోరుచరిత్ర! యుగ్ర సం
గ్రామవిపక్షజైత్ర! మునికాండమహీరుహపాశ్వచైత్ర! భూ
మీమరుదాది సజ్జనసుమిత్ర! రమేశ్వర! వేంక టేశ్వరా.

చ. వనితలు బుత్రమిత్రులును బాంధులుగోవులు భూములున్ సతం
బనినరులెంచుచుందురకటా! నిజమారయ బుద్బుదాళి క
ననుకొనికంబులిన్నియును; దేహమునందున వీసడించి, ని
న్ననవరతంబుగొల్చునరుఁడాదును ముక్తిని వేంక టేశ్వరా.

చ. హరియనఁగా హరుండనఁగనబ్జజుఁడన్న మహాత్మ!నీవె; నీ
కరయఁగసాటివేల్పుగలఁడా? త్రిజగత్ప్రభుఁడీవకావె! నీ
కురవిశకుంకు లిద్దఱునకుంఠిత తేజము నించునేత్రముల్
నిరతము నిన్నుభక్తిఁగని నే స్మరియించెద వేంక టేశ్వరా.

చ. కవచము మేనఁదాల్చుకొనఁగాన్వశరీరమునస్త్రజాలకిన
యుమ్ములుగా
బవరమునన్ దగుల్కొనినిభంగిని దానకపాదపద్మముల్
బవలును రేయిరింపనశుభంబులురావెజుచున్ గొఱంతలా
దవు; తెలిసెన్నవచ్చరణదాస్యమహత్త్వము వేంక టేశ్వరా.

చ. భవమనుసాగరంబుఁగడవన్ భవదీయసపర్యగాదె మా
నవులకునావ; నీవుకద నౌకనుజక్కఁగఁదిప్పఁగర్ణధా
రివి; భవదీయభక్తిని వరించెదనిత్యము; ముక్తినిచ్చి నీ
భవనముజేర్పవయ్యనను; భవ్యకృపామతి వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శైలములెక్కిదూఁకఁగ, విషంబమితంబుగఁ గ్రోలఁగా, మహా
భీలశిఖిన్ బడంగ, నరబృందము బూనినఁబూనుగాక నీ
లీలలునీచరిత్రములలీకములంచుఁ దలంపవచ్చునే?
శ్రీలలనామనోహర! విశేషశుభాకర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. ప్రాచినసరోజబాంధవుఁడు ప్రాభవమొప్పరుచిప్రపూర్ణుఁడై
తోఁచఁగ నంతలోఁదిమిరదోషము వాయదెసర్వవస్తులన్
నీచరణాంబుజద్వయములు నెమ్మనమందుదయించియున్న స
ల్లోచను పాపపుంజములహీనశుభాకర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. తావకభవ్యనామరసతత్త్వసుధాబ్ధి దానమాడక కిం
కేవలతీర్థముల్ మునుఁగనేమి ప్రయోజనమయ్యె? లేశమున్
బోవునె పాపపుంజములు? పోవునెమానసమర్వ్యయోగముల్?
కేవలమజ్ఞులౌ మనినుగీర్తనసేయుడు వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీవర! నిన్ను భావమునఁ జింతనసేయరు శైశవంబునన్
యౌవనమందు వార్ధకమునందును సజ్ఞతచే రతిక్రియా
భావముచే నశక్తిని నపారకృపాకర! వారినెట్టులన్
గావఁగనేర్తువో దురవగాహము తిర్పతి వేంకటేశ్వరా.

చ. శరనిధియొక్క సారణిగ శైలము దొక్క ద్రుమత్తుగాఁగఁ గే
సరియొక లేడిగా నలకృశానుఁడు శీతకరుండుగాఁగ నా
ద్విరసనపాళిభూషలుగ భీష్మవిషంబు సుధారసంబుగా
నరుఁడుగణించు నిన్ను నుదినంబు భజించిన వేంకటేశ్వరా.

చ. అనిమిష వైరియొక్కఁడు జునంతటివాని మొఱంగి వేదముల్
గొనిచన సర్వదేవతులు కోరికలేరిక లెత్త నీవు నాఁ
డనిమిషరూపమూని విపులాబ్ధి నిజొచ్చిన సోమకాఖ్యు నొ
క్కనిమిష కాలమందు నఁ బెకల్చవె? తిర్పతి వేంకటేశ్వరా.

చ. అలకలశాబ్ధి భాండముగ నాయహిరాజు రురజ్జువట్లు సం
ధిలునటు సేసి రాక్షసులు దేవతులున్ ఘనమందరమ్ము నా
వెలయుగిరిన్ మధింపఁ బెనువేఁడుకఁ దాల్పవె కర్పరాగ్రిమం
దలయక నీవు దివ్యకమఠాకృతిఁ దాలిచి వేంకటేశ్వరా.

చ. ధరణి హిరణ్యనేత్రుఁ డను దానవుఁ డొక్కఁడు చాఁపచుట్టగా
శరనిధిలోన డంచిన నిశాచరు దుంచి వరాహమూర్తివై
ధరణిని నీవు దొంటిపలె దక్షిణశృంగము నందు దాల్పవే
తరమె? నుతింప నీమహిమ, దాసజనావన! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీనరసింహమూర్తి! సురశేఖర శర్వముఖాఖిలామర
శ్రేణి సపంక నాదనుజశేఖరు వక్షము వజ్రనిష్ఠురా
త్యానత విస్ఫురన్నఖశితాగ్రములన్ విదళించి వెంటఁద
త్సూనుని బ్రోచినాఁడవు; యశోధర! శ్రీధర! వేంకటేశ్వరా.

చ. ఒకచరణమ్ముభూమిపయి నొక్కపదమ్మువియత్తలంబున
దొకటి బలీంద్రుశీర్షమునను౦చి జగత్త్రితయంబునా బలా
రికినొసఁగన్ దలంచుచు ధరిత్రినిశాచరరాజుపజ్జనీ
వొకకుహనావటుండవయియుండవె? తిర్పతి వేంకటేశ్వరా

చ. ఇఱువదియొక్కసార్లు నృపబృందము నెల్లఁ బ్రతిజ్ఞఁదీర్చ భీ
కరతరగోపభావమునఁ గాలునివీటికిఁబంపి రక్తని
ర్ఝరణులఁ దర్పణమ్ము బితృరాజికిఁ జేసి ధరామరాళి నా
దరమునఁజూచినాఁడవుకదా! పరమేశ్వర! వేంకటేశ్వరా.

చ. హాలముఖశస్త్రజాలములుహస్తమునందుధరించి ముష్టి కా
ద్యలఘునిశాచరావళి హృదంతరభేదన జేసి సర్వసా
ధులను ప్రమోదవారినిధిఁదోఁగఁగఁ జేసితివీవసుంధరా
స్థలిబలరామమూర్తి ని ముదంబునఁదాలిచి వేంకటేశ్వరా.

చ. అనిమిషులెల్లవేఁడఁద్రిపురాసురులన్ వధియింపబుద్ధమూ
ర్తి నిధరియించి యాత్రిపురదివ్యసతీమణులన్మొఱంగి శృం
గిణివయికూపమెల్లఁ గలగించి సుధారసమెల్లగ్రోలి భ
ర్గునకుశరంబవై దనుజకోటినిద్రుంపవె? వేంకటేశ్వరా.

ఉ. బల్లిదులై రిపాపులుప్రపంచమునన్ భవదీయభక్తులో
మెల్లిదమైరి; దుష్టజనబృందములన్ శితహేతిచేత సం
ధిల్లగ నీవు ఘోటకముదేరుగబూన్చివధింపఁబూనితీ
వెల్లజనుల్ నుతింపఁ గలినీశ్వర! తిర్పతి వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీసుదతీనివాస! బుధచిత్తవిలాస! విలాసకౌముదీ
భాసురసౌమ్యహాస! రిపువారమదేభమృగేశ! సర్వభూ
మీసురకర్మరక్షణసమీడితదివ్యసుధీవికాస! య
జ్ఞాసనముఖ్యదైవతనతాంఘ్రిసరోరుహ! వేంకటేశ్వరా!

ఉ. నీరజనాభ! మేమురిజనీతరుణీమణిచేతులం దని
వారులమైపరుండ వ్యథనప్పుడునే క్రిమికీటకంబులన్
జేరగనీకమమ్ములను శేషకృపన్ బరికింతువీవు; స
త్కారుణికోత్తమా! కటానుదారుఁడవో హరి! వేంకటేశ్వరా.

చ. అహరహమున్ ధరాతలమునందు జనుల్ విగతాసులౌటని
మ్మహిజనులెల్లరున్ దెలిసివారనరు స్వార్థపరత్వమున్ భవన్
మహామహిమంచరిపణగుణత్రియంబును వీడరాత్మని
గ్రహమునుబూనరిందులకుఁగారణమెయ్యది? వేంకటేశ్వరా

చ. సకలచరాచరావళిని సంతతముం దెదవంతరాత్మవై
ప్రకటితతావకీనపదవారిజసేవను భక్తితోడఁ జే
యక, రమె నరించువారిహృదయంబులఁగ్రిసియట్టికోర్కెఁదీ
ర్చనిటు దవ్వానర్చ్చటకిరంబభిమానమె? వేంకటేశ్వరా.

చ. ప్రమదముమీరవారిదమరందరుచుల్ గొనియామెచాలక
భ్రమరములాతటాకమదనంబుల కేన్నఁచునాస జేయునే?
విమలభవత్కథామృతముపీనుల కేక్కెనసన్యగాధలం
దమరునవీనుదోయి? కరుణాకర! శ్రీకర! వేంకటేశ్వరా

ఉ. చేరు నెపక్వశాల్యముల శేషముగా భుజియించు చిల్క తు
త్తూరసులన్ గ్రమదేభములందు గ్రించి, ప్రమోదమున భుజించు కా
కీరవమేఁగు నేశునక నీచ కళేబరమున్ స్పృశింపగ ని
న్గోరెడి సజ్జనుండు పెరకోర్కెలఁ గోరునె? వేంకటేశ్వరా.

ఉ. పాతకవార్ధి యింకగను బాడబవహ్నియు, నపరిమేయదుః
ఖాతతవహ్ని నార్పగ ఘనామృతవృష్టి; భవాంధకార ప్ర
ద్యోతము; క్రోధవృశ్చికతతిం దుంచు కఠోరకుఠారధార; శో
భాతత మైదనర్పు తమ యంఘ్రిసపర్యయె వేంకటేశ్వరా.

ఉ. తోయరుహాక్షు! నాయెడల దోషములుండిన సైఁపఁ గోరి, యు
త్యాయత భక్తియుక్తుఁడయి నాత్మఁ దలంతును నిన్ను నిర్జ
రధ్యేయ! విధేయుడన్ భవదహీన కృపామృతవృష్టి తక్క, సా
ధేయము లేదు జీవితపు తెన్ను గమింపగ వేంకటేశ్వరా.

ఉ. తాపకభక్తి చేత సతతంబును నీదగు కీర్తనంబు స
ద్భావముతోడఁ జేయుచు ముదంబు యశంబు ఘనంబు నొందగా
శ్రీవర! వాసుదేవ! సరసీరుహలోచన! సాధువత్సలా!
దేవ! యటంచు నిన్ను వినుతింపఁగఁ గోరెద వేంకటేశ్వరా

ఉ. శ్రీరమణీవిలాస! నిను జేరి భజింపని యట్టివారి సం
సారము లంధుమ్రోల దగు చంద్రికలున్ బధిరావళిపజ్జ వీ
ణారవముల్ నపుంసకుని కాంత మోహవిలాసినీజనం
బారయ భస్మమందిడెడు హవ్యము నోఁగద వేంకటేశ్వరా,

ఉ. దానము సేయ నేర; గృహదారసుతాదుల వీడ నేర; నే
స్నానజపాగ్నిహోత్రములు సల్పగ నేర; నిరంతరంబు నీ
మానిత పాదపద్మములు మానసవీథిఁ జరింపనిచ్చి, నిన్
ధ్యాన మొనర్ప నెంతు; నిజదాసజనావన! వేంకటేశ్వరా.

చ. పరిమదము పొంది బంభరము భవ్యసుగంధమరందపాన మం
దు మదిని నిల్పి, యెల్లప్పుడుఁ దోయజపాళి జరించునట్లు నీ
విమలపదాంబుజద్వయిని వేడుక మీరఁగఁ గోరునాదు హృ
ద్భ్రమరము దివ్యభక్తిరసభాసురతన్ గొనుఁ; వేంకటేశ్వరా.

చ. పరివిమల తావకీనపదపద్మము[illegible]టచేఁ బవిత్రమై
భువి విలసిల్లు నాతులసిపోల్కిని దావకభవ్యసత్కథా
శ్రవణము చేత వీనులను శశ్వదుదంచితయుష్మదీయపా
దవనజసంగతిన్ మనసు ధన్యత నొందదె? వేంకటేశ్వరా.

ఉ. సంతతమున్ త్వదీయపదసారసయుగ్మసపర్యఁ గోరు సు
స్వాంతుఁడు నశ్వరంబులగు భాగ్యము లెంచునె? కల్పవృక్షమే
చెంత వసింప నర్థి పెరఁ జేరునె యెందునఁ గాని? నిన్ను సే
వింతుఁ దలంతుఁ గోరెద పవిత్రత నొందఁగ వేంకటేశ్వరా.

ఉ. తావకభక్తవర్యుల సతంబును రక్షణ సేతువంచు నే
భావన జేసి నీచరణపంకజయుగ్మము సంతతమ్ము మ
ద్భావమునందు నిల్పికను భక్తిని గొల్చుచునుంటి నిన్ను; ల
క్ష్మీవర! ముక్తి నాకొసఁగి సేమము గూర్పవె, వేంకటేశ్వరా.

చ. **మురహర!** నీపయిన్ శతకముల్ శతముల్ పదివేలులక్షలున్
సరతము జెప్పి రెందఱో మనీషులు; చెప్పుచునుండిరింక నెం
దఱో విరాజులీధరముదంబున వారలె కాని నేను నీ
చరితము వాకొనన్ దగనె? సాధుజనావన! వేంకటేశ్వరా.

చ. కరులనుగోర లేను; కనకంబునొసంగుమటంచుఁ బల్కలే
దురుతరభాగ్యమొందుటకు నుత్సుకతన్ వహియింపలేదికే
సిరులనుగోరలేదు; సురసేవిత! త్వచ్చరణాంబుజద్వయిన్
నిరతము గొల్వ వేఁడెదను నిర్మలభక్తిని; వేంకటేశ్వరా.

ఉ. తెప్పవు దుఃఖవారినిధిఁ దేలుచు మున్గుచునున్న మమ్ము నీ
వొప్పగ నొడ్డుఁ జేర్చుటకునుల్లమునన్ సతతంబు నిన్ను మా
యప్పవటంచు నెంచవలదా? భవదీయపదార్చనారతిన్
దప్పు ఋణంబుదీరుటకు దారిమఱున్నదె? వేంకటేశ్వరా.

చ. పరధనతస్కరుండు; పరభామలఁబొందఁగఁ గోరుపాపి; భూ
సురజనహంత; నిష్ఠురతసూనృతముల్ వెలిసేయువాఁడు; పు
ణ్యరహితుఁడాదిగాఁ గలదురాత్ములుగూడఁ ద్వదీయపూజలన్
జరిపి సముక్తినొందెదరు సాధుజనాదర! వేంకటేశ్వరా.

చ. మఱిమఱినీకు మ్రొక్కెద రమావర! యన్యములొల్లఁగా నిత్వ
చ్చరణసరోజయుగ్మవినిస్సజ్జలబిందులనొప్పవన్మన
స్సరసినొకింతయేని గలుషంబులసంటగనీక సజ్జన
స్ఫురదురుకీర్తిహంసములపొందొనఁగూర్పవె వేంకటేశ్వరా

చ. అమితసుఖప్రదంబు, దురితావళి సంహరణంబు, పాతక
ద్రుమదమనంబు, ముక్తిముకురంబు, శ్రితాళిసమీహితప్రదం
బు,మదహారంబు, భూరితరపుణ్యకరంబు, మనోహరంబు,త్వ
ద్విమలపదార్చనా ఫలము భృత్యులకెల్లను వేంకటేశ్వరా.

ఉ. స్నానజపాగ్నిహోత్రముల సల్పుటకంటెను,భక్తితోడనె
వ్వాని హృదంతరంబున భవత్పదపద్మ సరోరుహద్వయీ
ధ్యానము దెప్పు సేయఁబడు; హస్తతలామలకంబుముక్తి యా
వ్వానికి, కీర్తి శాశ్వతము వానికిఁ దిర్పతివేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీమహిళాంతరంగ సరసీజ సదాశ్రిత చంచరీకముల్;
క్షేమహిమాన్వితమ్ములు; సుధీజన సేవితముల్; సదారిపు
స్తోమభయంకరమ్ములు; యశోజితహీరపటీరమల్లికా
దామములయ్య!త్వద్గుణవితానములో ప్రభు! వేంకటేశ్వరా

ఉ. శ్రీకరముల్ సతీపతి శచీపతి వాక్పతి ముఖ్యనిర్జరా
నీకవశీకరమ్ములు; వినిర్మలముల్ రిపుజాలవాతద
ర్వీకరముల్ రమాహృదయభృంగసమాశ్రిత పారిజాతముల్
నీకమనీయపాదములు; నీరజలోచన! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీదములార్యమండల విశేషవినోదములాశ్రితాళిస
మ్మోదము లిందిరాహృదయ పుష్కరసూర్యమయూఖ
మాలికల్
సాదరముల్ త్వదీయకరుణార్ద్రవిలోకనముల్ సదామదా
హ్లాదవిధాయకంబులు; దయాకర! శ్రీకర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీరమణీమణీహృదయసీమవిహారి! యఘాపహారి! నీ
హారపటీరహీరధవళాబ్జనిభాయతకీర్తిధారి! సం
సారవిముక్తికారి! హరి! శౌరి! మురారి! సురారిహారి! కం
సారి! శ్రితానుసారి! కరుణాంబుధి దేల్పుము వేంకటేశ్వరా

ఉ. వారిధిరాడ్గభీర! రిపువర్గపయోదసమీర! పుణ్యవి
స్తార! సురాద్రిధీర! విబుధప్రకరాత్మవనీవిహార! పా
కారి పురారివారిజభవాఖిలనిర్జరజాలసంతతా
ధార! కృపాప్రపూర! ఘనధామవిభాకర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. పండితమండలీహృదయ బంభర సేవితపుండరీక! యు
ద్దండరిపుప్రభంజన విదారణదారుణదండశూక! యా
ఖండలముఖ్యనిర్జరనికాయహృదంబుజ చంచరీక! భూ
మండలరక్షణైక! తరమా నిను దల్పఁగ? వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీలలనావిలోల! సువిశేషతపోధనపాల! భవ్యస
శీల! గళప్రదీప్తతులసీవనమాల! యఘౌఘమేఘవా
తూల! సువర్ణచేల! నవతోయదనీల! విధేయదేవతా
జాలసదానుకూల! రిపుజాలభయంకర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. పంకజసంభవేశమఘవప్రముఖామరహృచ్చకోరశ
శాంక! తిమింగిలాహినికరాంబుచరాన్వితభూరివార్ధిప
ర్యంక! మనోజ్ఞరూపమకరాంక! యుదగ్రభయంకరాజి ని
శ్శంక! హృతాఘపంక! గుణసాగర! శ్రీకర! వేంకటేశ్వరా

చ. క్రూరదశాస్యముఖ్యరిపుకోటి మరుత్తతిభక్షణైకగం
భీరభుజంగ! సాధుజనబృంద మనోవనసీమ నిత్య సం
చారకురంగ! సత్యకలుషవ్రజభూరితమఃపతంగ! దో
స్సారవిజితభంగ! సురజాలమనోహర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీద! దినేశచంద్ర సురశేఖరముఖ్యసురాళి మానసా
హ్లాద! వసిష్ఠకౌశికసుతాత్రిముఖాఖిల మౌనిజాలస
మ్మోద! రమావినోద! మునిపూజితపాద! మహాఘవల్లికా
చ్ఛేద! శ్రితప్రమోద! నిను జేరి భజించెద వేంకటేశ్వరా.

ఉ. శ్రీధర! హీరశీతకరశేఖర సన్నిభసద్యశోధరా!
గాధిసుతాత్రిముఖ్యమునికాండహృదంతరచారుశాలిధా
రాధర! సజ్జనావనధురంధర! రావణముఖ్యరాక్షస
క్ష్మాధరపాళివజ్రధర! సాధుజనాదర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. తమ్ములు మీపదమ్ములు; సతమ్ము సుఖమ్మును గూర్చు పారిజా
తమ్ము మొగమ్ము; ఘోరదురితమ్ము హరించెడి సత్కృపాప్రపా
తమ్ము మనమ్ము; తమ్ము నుతమ్ము నగరమ్ము నిరంతరమ్ము స్వాం
తమ్మున జెంది, పేర్మలను దల్చెద నో ప్రభు! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. నమ్మి మనమ్మునందనుదినమ్ము ఘనమ్ము మదమ్ము జెంది, సూ
నమ్ములనీపదమ్ముల ననంతసుఖమ్ము నొసంగ నేర్తు; దా
నమ్ముల నమ్ముగాని, విపినమ్ముల నిమ్ముదమమ్ము గాని నే
నమ్ముచు నేయ పూన్కి సుగమమ్మును గాదయ వేంకటేశ్వరా

ఉ. నందనమందుఁ గోపికల నాఁతతమున్ సుకుమారపాణులన్
జెందినవీణియల్ రసవిశేషము శేషముగాఁగ మీటి, యా
నందముగూర్చి నా వ్రజజనంబును మోదపయోధిఁ దేల్చునా
నందకుమార! నిన్ బొగడ నాకును సాధ్యమె? వేంకటేశ్వరా.

ఉ. ఎవ్వని దోఃపరిభాగరీతి నెల్ల జగంబులు దీప్తిఁ జెందెనో?
యెవ్వని సత్కృపామృతమహీనముగా నిలనిండియుండెనో?
యెవ్వని రౌద్రదృష్టి రిపుబృందము నెల్ల నశింపఁజేయునో?
యవ్విధి నీవు కావె? కరుణాకర! శ్రీకర! వేంకటేశ్వరా.

చ. కలనయినన్ దలంపనినుఁ; గష్టజనుండను; బుణ్యహీనుఁడన్
మలినుఁడనో ముకుంద! యని, మాటలు నైన ననునాత్మ నైన నేఁ
బలికియెఱుంగ; నట్టినను దవ్వత్కృపామృతవార్ధిఁ దేల్చఁగా
నలిపెద వెట్టి నీకొకరు సాటిగలారొకో! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. ధ్యానితభూరి సద్గుణవితాన! మహీసురమండలీమనో
ధీన! రమానిధాన! సుమతివ్రజమానసవాంఛితార్థ సం
తాన! శచీసతీశభవధాతముఖాఖిల నిర్జరావళీ
ధ్యాన! సదాశ్రితావనవిధాన! యశోధర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. వందనమాసురప్రముఖ పంకజఖండనగంధ సింధురా!
వందనమాశ్రితప్రకర వందితపాదసరోజ బంధురా!
వందనమింద్రనాగసితవారిరుహాభయశోధురంధరా!
వందనమిందిరాహృదయ వారిజబంభర! వేంకటేశ్వరా!

ఉ. శ్రీకర! నీకృపామృతము శేషముగా గ్రహియించుమానవా
నీకము భవ్యసంపదల నేకము ధారుణిఁ జెంది, పిమ్మటన్
నాకమునీయసన్నిధిని నిల్చునవశ్యముగాన నేఁగొల్తునే
నాకమలాక్ష! త్వత్పదపయోజయుగంబును వేంకటేశ్వరా.

ఉ. పాలితసర్వభూమిసురపాళి! నిశాటధరాధరాళి దం
భోళి! రమాసతీహృదయపుష్కరహేళి! కృతాశ్రితాత్మవా
హ్యాళి! విరించిశంకర బలారి ముఖామరపాళిమౌళి! ప్ర
క్షాళితదుర్జనాళి! గుణశాలి! రమావర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. చారుసురాపగారజితశైలసితాబ్జసితాంబుజాత డిం
డీరతుషారగళీతకర నిర్జరనాథ గజేంద్రమల్లికా
హారపటీరహీర శరదంబుధరవ్రజసాంద్రచంద్రికో
దార! యశోవిహార! నిజదాసజనాదర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. అమరశేఖరాంబుజభవాభవముఖ్యసుధాశనాదిక
గ్రామణీ! యిందిరాహృదయకంజనభోమణీ! స్వాశ్రితాళిర
క్షామణీ! సజ్జనావళి శిఖామణి! సర్వము నీశ్వరాళివా
ఘామణీ! చక్రపాణి! సువిశాల ఘృణీమణి! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. రాక్షసవంశసంభవుఁడరాతి సహోదరుఁడౌ విభీషణుం
డక్షయకాయసిద్ధిబడయన్ భవదీయ సపర్యకాదె? ప్ర
త్యక్షముగాఁగఁ గారణము? త్వత్కృపఁగాంచఁగభక్తి తక్క వే
రీక్షితినేమిగద్దు? పరమేశ్వర! శ్రీశ్వర! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. ఎట్టిశుభక్షణంబున రమేశ! త్వదీయచరిత్రవాకొనన్
బుట్టెనొ వాంఛితంబు మది; మోదనుమేయము నొందుచుంటి; నా
కెట్టివి లేవు లోపములు? హీనకృపాకర! నన్ను నీవు చేఁ
బట్టి, యిదే విధానఁ బరిపాలన జేయుము వేంకటేశ్వరా.

చ. జలరుహగర్భుఁడున్ శివుఁడు సర్వసుపర్వులు యుష్మదీయస
ద్విలసదనంతవృత్తమును దెల్పఁగఁజాలరు; వేదరాశినీ
సలలితసత్కథావళులఁ జాటఁగఁజాలదు. నెవ్వఁడోపు భూ
వలయమునందు నిన్బొగడఁ బద్యశతంబున వేంకటేశ్వరా.

ఉ. ఓబలసూదనప్రణుత! యో సరసీరుహపత్రనేత్ర! హే
జీబుకులోద్భవుండఁ దమ సేవక సేవక సేవకుండ; నే
వే బు[illegible]ధాభరింపమను వేంకటరాయఁడ; సత్కృపామతిన్
ధీబలసంపదల్ గలుగ దీవనలీఁగదే! వేంకటేశ్వరా.

ఉ. మంగళమయ్య భక్తవర! మంగళమయ్య వికుంఠమందిరా!
మంగళమయ్య మోక్షకర! మంగళమయ్య లసద్యశోధరా!
మంగళమయ్య చక్రధర! మంగళమయ్య సురారిసంహరా!
మంగళమయ్య నిత్యము, రమాహృదయేశ్వర! వేంకటేశ్వరా. 108

సంపూర్ణము.

శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రితము.